

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Värmlands län

Områdesnummer: NRO17043

Områdesnamn: Östra Silen

Kommun: Årjäng

Kartblad: 10B NO (101 4), 10B SO (101 2), 10C NV (102 3), 10C SV (102 1)

Area: 3 000 ha, varav 250 ha land och 2 750 ha vatten

Naturgeografisk region: 21a Sydvästra Sveriges kuperade barr-och lövskogslandskap - Dalslandsområdet

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Huvudavrinningsområde 108 Göta älv, delområde Upperusälven.

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Sprickdalslandskap

Riksvärde:

sjö, vattendrag	fauna	

Värdeomdöme : Östra och Västra Silen samt Järnsjön har ovanligt stora limniska värden, däribland en unik stam av storväxt, sjölevande öring och ett flertal glacialmarina relikter. Omgivningarna är vildmarksbetonade med stora skönhetsvärden.

Huvudkriterier: A B C E

Förutsättningar för bevarande: Bevarande av storöringbestånden förutsätter god vattenkvalitet med högt pH-värde, fungerande reproduktionsområden och skydd av lekfisk och ungar i lekälvarna. Utsläpp av gödande och giftiga ämnen, byggnadsföretag och dämning inverkar negativt. Ingrepp som kulvertering eller förändringar av vattendragets sträckning eller bottenprofil, vattenuttag, överfiske, inplantering av främmande öringstammar och skogsavverkning längs vattendraget medför att områdets naturvärde skadas.

Endast vattenområden och öar samt vissa strandzoner redovisas.

Mindre öar, uddar och strandzoner bör lämnas orörda. I övrigt bör skogsbruket bedrivas med stor hänsyn till naturvårdsintressena.

Säkerställande: De flesta öar i sjön är skyddade som fågelskyddsområden.

Områdets huvuddrag: Detta sprickdalslandskap där Östra Silen ingår innehåller talrika

långsmala och greniga sjösystem med stora skönhetsvärden och betydande vildmarkskaraktär. Höjdskillnaden mellan sjöytorna och omgivande höjdområden är ofta 100- 150 m.

Östra Silen är en stor, näringsfattig och flikig klarvattensjö i sprickdalsterräng, omgiven av skogsmark. Sjön tillförs vatten främst genom Karlsforsälven, och avrinner via Västra Silen till Svärdlången och Upperudsälven i Dalsland. Ytan är 2 900 ha, största djup ca 40 m och medeldjup 10-12 m. Östra Silen är reglerad sedan 1600-talet. Vassar förekommer i en del vikar, annars kortskottsvegetation. Längs Östra Silens östra strand och på öar finns nära gränsen till Älvsborgs län välutbildade rundhällar med stöt-och läsida. På dessa uppträder system av korsande isräfflor. Beroende på lokala förhållanden korsas räfflor i huvudsak i riktningen, nordnordost av isräfflor i sydost-syd. De senare är av yngre datum.

Östra Silens fiskfauna är rik med 15 arter. Det unika beståndet av sjölevande storöring är glest men mycket storvuxet, största vikt ca 12 kg. Medelvikten är 2 kg. Öringen är uppströmslekande, och reproduktionsområden är tillflödena Karlsforsälven med biflödet Magdebäcken, Rökbäcken och Älgåna.

Kraftutbyggnad, flottledsrensningar och förurning har reducerat det 80-tal storöringbestånd som fanns i främst västra och mellersta Värmland vid sekelskiftet till ett fåtal, starkt hotade bestånd i dag. Dessa återstående bestånd, däribland Östra Silens storöring, tillmätts således ett stort värde.

Den endast 1,3 km långa Karlsforsälven och biflödet Magdebäcken har biotopvårdats som återställning efter flottledsrensningar.

Vätterröding, gullspångslax och har planterats in de senaste decennierna. Rödingen har bildat reproducerande bestånd och är såväl talrik som storväxt. Flodkräftor förekommer.

I Östra Silen har påträffats de glacialmarina relikterna Mysis, Pontoporeia, Pallasea, Limnocalanus och Gammaracanthus.

Storlom och fiskgjuse är karaktärsfåglar.

Järnsjön bildar tillsammans med Östra Silen ett sammanhängande område med storvuxen, sjövandrande öring. Sjön hyser en av landets mest livskraftiga öringbestånd. Glacialrelikter finns i sjön. Sjön är lättillgänglig med dramatisk landskapsbild. Sandaälven är det viktigaste uppväxtområdet för Järnsjöns öring.

Västra Silen har en mycket rik ishavsreliktfaua med bl.a. hornsimpa och vitmärsla. I sjön finns ett ursprungligt bestånd av storvuxen, sjövandrande öring. De viktigaste tillflödena med lek- och uppväxtområden är Kyrkerudsbäcken, Silbodalsälven och Orviksandsbäcken. Västra Silen utgör tillsammans med Östra Silen och Järnsjön ett för länet och troligen även för landet unikt kärnområde för storöring.

Anmärkningar:

Referenser:

Alenäs, I, Tuneld, M 1975

Biologisk inventering av nedlagda flottleder i Värmlands län. Länsstyrelsen i Värmlands län

Fiskeristyrelsen 1984'

Bevarande av de svenska fiskbeståndens genetiska resurser. Rapport 1984-09-12

Jansson, T 1988

Naturvårdsinventering i Värmland. Årjängs kommun. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)

Ros, T 1981

Salmonids in the lake Vänern area. Fish Gene Pools, Ecological Bullentins 34.

Stål, G, Ryman, N 1987

Lax och öring i Vänerområdet. En populationsgenetisk analys. Statens naturvårdsverks rapport 3357

Sundholm, M 1982

Inventering av värdefulla öringälvar i Värmland. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1982:4

Fiskeriverket, beslut 1988-04-11 rörande Områden av riksintressen för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk.

Uppgiftslämnare: Lars Furuholm

Datum: 981019